ความเข้มแข็งทางจิตใจของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

Mental strength of medical patients in Roi-et Monastic College Field Hospital Thawatchaburi District Roi Et Province

สนุก สิงห์มาตร
Sanook Singmart
พระครูปริยัติวรเมธี
Prakrupariyatwaramati
พระครูเอกุตตรสตาธิคุณ
Phrakhruakutarasatatikun
สุทธิพันธ์ อรัญญวาส
Suthiphan Arunyawat
อภิชญา พรรณศรี
Apichaya phansri
วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
RoiEt Buddhist college, Mahachulalongkornrajavidyalaya University
E-mail: Singmart2512@gmail.com
(**Received**: May 21, 2022/ **Revised**: June 5, 2023/ **Accepted**: June 30, 2023)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบและอธิบายถึงปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจของผู้ป่วยโควิด 2019 (Covid 19) ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดนั้นว่าปัจจัยที่ทำให้สภาพจิตใจมีความเข้มแข็งขึ้นได้ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านจิตวิทยาของผู้ป่วยที่มีมาแต่ภายในตนเองอยู่แล้ว ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจ ภูมิคุ้มกันทางใจ 2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมในขณะที่เข้ารับการรักษาตัว ได้แก่ ระบบบริการรักษาพยาบาล ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมการรักษา คุณภาพการให้บริการ 3) ปัจจัยสนับสนุนที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้ป่วยยังเข้ารับการรักษาตัวอยู่ ได้แก่ การใช้ดนตรีบำบัด การใช้ธรรมะบำบัด การเกื้อหนุน และ 4)ภายใต้การยึดหลักทางธรรมคือไตรสิกขาธรรมมาร่วมกันสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจให้กับผู้เข้ารับการรักษา

คำสำคัญ : ความเข้มแข็งทางจิตใจ; โรงพยาบาลสนาม; วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

Abstract

This academic article, the author’s purpose, is to present to explain the factor of mental resilience for patients with COVID 2019 who are admitted to the hospital at Roi Et Monk College Field Hospital. It consists of 1) the psychological factors of the patients that are already intrinsic, such as emotional intelligence, motivation, and mental immunity; relationship with

fellow treatment 3) The supporting factors that occurred while the patients were still receiving treatment were the use of music therapy. The use of dharma therapy, support, and 4) under the adherence to the dharma principles, namely the three sikkha dharma, come together to strengthen the mind for the patients.

Keywords : Mental Strength; Field Hospital; Roi Et Buddhist College

1. บทนำ

บทความวิชาการฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะอธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งทางจิตใจของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด เพื่อจะใช้เป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้ที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดเกิดความเข้มแข็งมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นความเข้มแข็งด้านร่างกาย ความเข้มแข็งด้านจิตใจ ตลอดทั้งความเข้มแข็งด้านอารมณ์ในอันที่จะต่อสู้กับวิกฤติของชีวิตให้ผ่านพ้นไปได้อย่างปลอดภัย และเห็นเน้นย้ำถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาถึงวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเชิงวิชาการ ในการที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ป่วยของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความพร้อมสำหรับรองรับการระบาดที่อาจมีโอกาสเกิดการระบาดขึ้นใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ รวมไปถึงผู้ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดได้ทราบถึงความสำคัญและได้รับรู้สมรรถนะแห่งตนจะทำให้มั่นใจในความสามารถของตนเองในการที่จะกระตุ้นความเข้มแข็งภายในตนเองออกมาให้สามารถต่อสู้กับอุปสรรคของชีวิตในสถานการณ์ยากลำบากในครั้งนี้ได้ อันจะเป็นผลที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 11 ด้าน โดยด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. 2561 - 2580) รวมถึงแผนย่อยที่ 1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพโดยใช้วิธีการศึกษาในโรงพยาบาลสนามแห่งที่ 4 ของจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นต้นแบบศึกษาเพื่อจะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการ ตลอดทั้งเป็นการค้นหาแนวทางการส่งผู้ที่ส่งตัวผู้ที่หายจากอาการป่วยกลับภูมิลำเนาอย่างเข้าใจกันทั้งชุมชน ครอบครัว ส่งผลต่อการก่อให้เกิดความสุขในชุมชนต่อไป

ทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยกำลังอยู่ในสถานการณ์การรับมือไวรัสโคโรน่าสายพันธ์ใหม่ 2019 (Covid 19) ที่เริ่มระบาดที่ประเทศจีนตั้งแต่ปลายเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2562 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่เรายังขาดความรู้ความเข้าใจอีกมาก การระบาดของโรคนี้ระบาดได้รวดเร็วเพราะคนทั้งโลกยังไม่มีภูมิคุ้มกัน หากใครได้รับเชื้อก็จะเป็นโรคนี้แบบไม่มีทางเลือกอย่างอื่นได้ ประเทศไทยเป็นประเทศแรกนอกประเทศจีน โดยเราตรวจพบผู้ติดเชื้อเป็นรายแรกในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 หลังจากนั้น ก็มีผู้ป่วยกระจายไปยังญี่ปุ่นและอีกหลายชาติ กระจายเข้าสู่ยุโรป อเมริกาใช้เวลาเพียง 3-4 เดือนก็กระจายเกือบสองร้อยประเทศทั่วโลก วันที่ 30 มกราคม 2563 องค์การอนามัยโลก ประกาศให้ไวรัสโคโรน่าสายพันธ์ใหม่ 2019 (Covid 19) เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) และต่อมาวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563 ประกาศการระบาดทั่วโลก (Pandemic) ซึ่งยังไม่มีแนวโน้มที่จะหยุดการระบาดได้ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ออนไลน์) ไวรัสโคโรนา (Coronavirus) เป็นไวรัสที่ถูกพบครั้งแรกในปี 1960 แต่ยังไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างชัดเจนว่ามา

จากที่ใด แต่เป็นไวรัสที่สามารถติดเชื้อได้ทั้งในมนุษย์และสัตว์ ปัจจุบันมีการค้นพบไวรัสสายพันธุ์นี้แล้วทั้งหมด 6 สายพันธุ์ ส่วนสายพันธุ์ที่กำลังแพร่ระบาดหนักทั่วโลกตอนนี้เป็นสายพันธุ์ที่ยังไม่เคยพบมาก่อน คือ สายพันธุ์ที่ 7 จึงถูกเรียกว่าเป็น “ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่” และในภายหลังถูกตั้งชื่ออย่างเป็นทางการว่า “โควิด-19” (COVID-19) นั่นเอง (ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก, ม.ป.ป..: ออนไลน์)

ต่อมาก็มีข้อมูลที่ยืนยันว่า ต้นตอของโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 เกิดจากการผสมสารพันธุกรรมระหว่างโคโรนาไวรัสของค้างคาวกับโคโรนาไวรัสในงูเห่า กลายพันธุ์เป็นโคโรนาไวรัส สายพันธุ์ SARS-CoV-2 ที่แพร่เชื้อจากงูเห่ามายังคนได้ โคโรนาไวรัสเป็นเชื้อที่ไม่สามารถอยู่เดี่ยว ๆ ได้ แต่จะแฝงตัวอยู่ในละอองฝอยจากการไอ จาม และสารคัดหลั่งอย่างน้ำมูก น้ำลาย หรืออุจจาระ ดังนั้นการแพร่เชื้อโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดก็ต้องได้รับเชื้อผ่านการสูดดมละอองฝอยขนาดใหญ่และละอองฝอยขนาดเล็กในอากาศ รับเชื้อเข้าไปในทางเดินหายใจ หรือใครที่อยู่ใกล้ผู้ป่วยในระยะ 1-2 เมตร ก็อาจจะติดเชื้อจากการสูดฝอยละอองขนาดใหญ่และฝอยละอองขนาดเล็กจากการไอ จาม รดกันโดยตรง หรือหากอยู่ห่างจากผู้ติดเชื้อในระยะ 2 เมตรขึ้นไป ก็อาจติดเชื้อจากการสูดฝอยละอองขนาดเล็กได้เหมือนกัน นอกจากนี้โคโรนาไวรัส สายพันธุ์ใหม่ ยังอาจแพร่เชื้อโดยการสัมผัสได้ เช่น การจับของใช้สาธารณะร่วมกัน แล้วมาสัมผัสเยื่อบุต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น ขยี้ตา สัมผัสปาก หรือหยิบของกินเข้าปาก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลว่า ผู้ป่วยที่มีอาการปอดอักเสบส่วนใหญ่ เนื้อปอดจะถูกทำลายไปราว 20% ซึ่งหากเนื้อปอดถูกทำลายไม่ถึง 50% ร่างกายฟื้นฟูเองได้ตามสภาพแต่ละคน ทว่าจะมีผู้ป่วยราว 5% ที่เนื้อปอดถูกทำลาย 70-80% กรณีนี้ถือว่า วิกฤต ร่างกายอาจฟื้นตัวไม่ไหว หรือแพทย์อาจต้องใช้เครื่อง ECMO หรือเครื่องหัวใจ-ปอดเทียมแบบเคลื่อนย้าย มาทำงานแทนหัวใจและปอดของผู้ป่วย ซึ่งหากช่วยไม่ไหว สุดท้ายแล้วระบบหายใจจะล้มเหลวและเป็นเหตุให้ผู้ติดเชื้อโคโรนาไวรัสเสียชีวิต (ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก, ม.ป.ป..:ออนไลน์)

ผู้เขียนในฐานะที่เป็นบุคลากรที่สังกัดในวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้าไปรับรู้รับทราบในการก่อตั้งโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดในครั้งนี้ และได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องในการพยายามที่จะสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจให้กับผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในครั้ง จึงขอนำเสนอในเชิงวิชาการ ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอในบทความฉบับนี้ตามลำดับต่อไป

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับไวรัสโคโรน่า 2019

2.1 วิกฤติไวรัสโคโลน่าสายพันธ์ใหม่ 2019 (Covid 19)

การเกิดปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 ที่เกิดขึ้นนั้นสร้างความวิตกกังวลให้กับประชาชนทุกคนในประเทศ สร้างความเสียหายทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ รวมทั้งเกิดความตื่นกลัวอย่างที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน และวิกฤติของประชาชนในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มิได้นิ่งนอนใจและวางเฉยได้พยายามหาทางให้การช่วยเหลือประชาชนในยามที่เกิดวิกฤติของชาติและในยามที่ประชาชนและพุทธศาสนิกชนได้รับความเดือดร้อนดังเช่นเวลานี้ พระเมธีธรรมาจารย์ (ประสาร จันทสาโร) รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร) เปิดเผยว่า จากการประชุมออนไลน์ร่วมกับวิทยายาเขตและวิทยาลัยสงฆ์ (วส.) ทั่วประเทศ เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการรับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือประชาชนจากสถานการณ์โควิด-19 (ข่าวสด, ออนไลน์) จึงได้ดำเนินการจัดตั้งโรงพยาบาลสนามขึ้นที่วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขึ้นเมื่อ วันที่ 16 กรกฎาคม 2564 จำนวน 60 เตียง และในเวลาต่อมาก็ได้มีการขยายขนาดเพิ่มจำนวนเตียงเพิ่มเติมอีก จำนวน 80 เตียง รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน

140 เตียง (สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2564: ออนไลน์) เพื่อรองรับผู้ป่วยที่ต้องการจะรักษาตัวโดยได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งโรงพยาบาลสนามกรณีผู้ป่วยโควิด-19 เป็นหน่วยบริการทางการแพทย์ทั้งในและนอกสถานที่เพื่อใช้ดูแลผู้ป่วยด้านโรคติดต่อในสถานการณ์ที่มีการระบาดของโรค เพราะสามารถจัดตั้งได้อย่างรวดเร็ว ขยายหรือลดขนาดตามความเหมาะสม มีการตรวจรักษาผู้ป่วยตามหลักมาตรฐาน มีการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไปสู่บุคคลากร ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มีการควบคุมป้องกันโรคให้อยู่ในวงจำกัด โดยหากจำเป็นสามารถดำเนินการส่งต่อโรงพยาบาลที่มีศักยภาพมากกว่า และปิดดำเนินการโรงพยาบาลเมื่อสิ้นสุดการระบาดหรือมีการควบคุมโรคได้อย่างเหมาะสม วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงพยาบาลสนามกรณีโรคโควิด 19 ประกอบด้วย 1) จัดตั้งระบบบริการการดูแลรักษาพยาบาล 2) รับผู้ป่วยยืนยัน COVID-19 ไว้ดูแลรักษาแบบผู้ป่วยใน และให้การดูแลผู้ป่วยที่อาการไม่รุนแรง 3) ใช้เป็นสถานที่เพื่อดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีอาการคงที่ และได้รับการส่งตัวมาจากโรงพยาบาลซึ่งดูแลผู้ป่วยในภาวะเฉียบพลันหรือวิกฤตจนดีขึ้นแล้ว อนึ่ง ในการดำเนินโครงการจัดตั้งโรงพยาบาลสนามนั้นวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นอย่างดี อาทิ จังหวัดร้อยเอ็ด โรงพยาบาลร้อยเอ็ด สาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด และโรงพยาบาลธวัชบุรี คณะสงฆ์ในจังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งองค์ทางด้านปกครองต่างๆในพื้นที่ และจากการจัดตั้งโรงพยาบาลสนามขึ้นในวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดครั้งนี้กลับพบปัญหาที่ตามมาหลายประการที่เกิดขึ้นกับหน่วยผู้ให้การรักษาพยบาลคือผู้ป่วยมีสภาพอารมณ์ที่ฉุนเฉียว ใจร้อนหรือในบางครั้งอาจระเบิดอารมณ์ใส่ทีมผู้ดูแลที่ดำเนินการไม่ได้รวดเร็วทันใจตามที่ปารถนา หรือในบางกรณี เช่น เมื่อผู้ป่วยที่รักษาตัวหายจากอาการป่วยแล้วไม่ได้รับการต้อนรับจากชุมชนหรือครอบครัว เป็นต้น ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องมีการค้นหาคำตอบในทางวิชาการเพื่อจะเป็นการค้นหาคำตอบและค้นแนวทางการแก้ไขเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นรวมถึงค้นหาแนวทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงวิชาการนอนาคตนั้น สิ่งหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะผู้รับรับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด นั่นคือสภาพความเข้มแข็งในแต่ละด้านของผู้ป่วยไม่ว่าจะเป็นสภาพความเข้มแข็งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ เป็นต้น เหล่านี้ย่อมจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการดำเนินการ จะทำให้ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษามีพลังกาย พลังใจที่จะต่อสู้กับโรคภัยและเมื่อหายจากอาการป่วยก็จะกลับบ้านสู่ครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีความสุขเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติต่อไปได้

2.2 องค์ความรู้ไวรัสโคโรน่าสายพันธ์ใหม่ 2019 (Covid 19)

1) เชื้อก่อโรค

เชื้อไวรัสโคโรน่า (CoVs) เป็นไวรัสชนิดอาร์เอ็นเอสายเดี่ยว (single stranded RNA virus) ในFamily Coronaviridae มีรายงานการพบเชื้อมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1965 โดยสามารถติดเชื้อได้ทั้งในคนและสัตว์ เช่น หนู ไก่ วัว ควาย สุนัข แมว กระต่าย และสุกร ประกอบด้วยชนิดย่อยหลายชนิดและทำให้มีอาการแสดงในระบบต่างๆ เช่น ระบบทางเดินหายใจ (รวมถึงโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือซาร์ส; SARS (CoV) ระบบทางเดินอาหาร ระบบประสาท หรือระบบอื่นๆ

2) ระบาดวิทยาของเชื้อ

เชื้อไวรัสโคโรน่า (CoVs) พบได้ทั่วโลก โดยในเขตอบอุ่น (temperate climates) มักพบเชื้อโคโรนาไวรัสในช่วงฤดูหนาวและฤดูใบไม้ผลิ การติดเชื้อโคโรนาไวรัสอาจทำให้เกิดอาการในระบบทางเดินหายใจส่วนบนได้ถึงร้อยละ 35 และสัดส่วนของโรคไข้หวัดที่เกิดจากเชื้อโคโรนาไวรัสอาจสูงถึงร้อยละ 15 การติดเชื้อพบได้ในทุกลุ่มอายุ แต่พบมากในเด็ก อาจพบมีการติดเชื้อซ้ำได้ เนื่องจากระดับภูมิคุ้มกันจะลดลงอย่างรวดเร็ว

ภายหลังการติดเชื้อ สำหรับการติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือ ซาร์ส (SARS CoV) พบการระบาดปี พ.ศ. 2546 โดยพบเริ่มจากประเทศจีนแล้วแพร่กระจายไปทั่วโลกพบรายงานผู้ป่วยโรคซาร์สทั้งสิ้นมากกว่า 8, 000 ราย และเสียชีวิตมากกว่า 750 ราย

3) ลักษณะโรค

- การติดเชื้อไวรัสโคโรน่าในระบบทางเดินหายใจ (Respiratory Coronaviruses) อาจทำให้เกิดอาการไข้ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ มีน้ำมูก เจ็บคอ ไอ โดยในทารกที่มีอาการรุนแรง อาจมีลักษณะของปอดอักเสบ (Pneumonia) หรือ หลอดลมฝอยอักเสบ (Bronchiolitis) ในเด็กโตอาจมีอาการของหอบหืด (Asthma) ส่วนในผู้ใหญ่ อาจพบลักษณะปอดอักเสบ (Pneumonia) หลอดลมอักเสบเรื้อรัง (Chronic bronchitis) หรือการกลับเป็นซ้ำของโรคหอบหืดได้ และอาจทำให้เกิดอาการรุนแรงได้มากในผู้สูงอายุหรือผู้ที่ภูมิคุ้มกันบกพร่อง โดยพบการติดเชื้อแบบไม่แสดงอาการได้ในทุกอายุ และหากแสดงอาการมักพบร่วมกับการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจอื่นๆ เช่น Rhinovirus, Adenovirus หรือเชื้ออื่นๆ

- การติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือซาร์ส (Severe Acute Respiratory Syndrome; SAR CoV) จะพบมีอาการไข้ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย หรืออาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ แล้วมีอาการไอ และหอบเหนื่อยอย่างรวดเร็ว ซึ่งอัตราตายจะสูงขึ้นในผู้ป่วยสูงอายุ หรือมีโรคประจำตัว

- การติดเชื้อโคโรน่าไวรัสในระบบทางเดินอาหาร (Gastrointestinal Coronaviruses) มักพบบ่อยในเด็กแรกเกิด และทารกอายุน้อยกว่า 1 ปี หรืออาจพบในผู้ใหญ่ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง โดยพบเชื้อได้แม้ผู้ป่วยไม่แสดงอาการ และไม่มีฤดูกาลการเกิดโรคที่แน่นอน

ระยะฟักตัวของโรค

โดยเฉลี่ยประมาณ 2 วัน (อาจมีระยะฟักตัวนานถึง 3 – 4 วัน) สำหรับโรคซาร์สอาจใช้ระยะฟักตัว 4 – 7 วัน (อาจนานถึง 10 – 14 วัน)

4) วิธีการแพร่โรค

แพร่กระจายเชื้อจากการสัมผัส (Contact) กับสารคัดหลั่งจากทางเดินหายใจ หรือแพร่กระจายเชื้อจากฝอยละอองน้ำมูก น้ำลาย (Droplet) จากผู้ป่วยที่มีเชื้อโดยการ ไอ หรือจาม

5) การป้องกัน

- ออกกำลังกายสนำเสมอและพักผ่อนให้เพียงพอ
- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และครบ 5 หมู่
- ไม่คลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วย
- แนะนำให้ผู้ป่วยใส่หน้ากากอนามัย ปิดปากปิดจมูกเวลา ไอ หรือจาม
- ควรล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่ โดยเฉพาะเมื่อสัมผัสกับสารคัดหลั่งจากผู้ป่วย ก่อนรับประทานอาหาร และหลังขับถ่าย
- ควรหลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่แออัด หรือที่ชุมชนสาธารณะที่มีคนอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อลดความเสี่ยงในการติดโรค (สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย, ออนไลน์)

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งทางจิตใจ

3.1 ปัจจัยภายในจิตวิทยาของบุคคล

ปัจจัยภายในจิตใจของบุคคล หมายถึงสิ่งที่มีอยู่ในตัวขอบุคคล ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 3 ปัจจัย

ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และ (3) ปัจจัยด้านภูมิคุ้มกันทางใจ คณะผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดดังนี้ ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการการรับรู้เข้าใจและปรับอารมณ์ได้เหมาะสมกับสภาวะต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและสร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับตนเองได้ ความฉลาดทางอารมณ์นั้น ถือว่ามีความสำคัญอย่างมากในการดำรงชีวิต ดังคำที่ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว” กล่าวคือ จิตใจจะเป็นผู้สั่งการให้สมองเกิดความคิด และพูดตาม หลังจากนั้นจะสั่งการไปยังร่างกายเพื่อให้ร่างกายกระทำตาม ดั่งที่สมองสั่งการ ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความฉลาดที่ส่งผลต่อการเพิ่มทักษะการดำรงชีวิตเพื่อให้อยู่ร่วมกับคนอื่น และให้รับรู้ ความคิด อารมณ์และความรู้สึก เพื่อนำไปปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์และเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งจูงใจ สิ่งกระตุ้นที่ทำให้เกิดผลเป็นแรงผลักดันสำหรับบุคคลให้แสดงพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เกิดจากการต้องการความสุขส่วนตัว เกิดจากสัญชาตญาณ เกิดจากการมีเหตุผล และเกิดจากแรงขับ อันมีเครื่องล่อใจอื่นๆ มีสิ่งล่อใจหลายๆ อย่างที่จะก่อให้เกิดแรงกระตุ้นในการให้เกิดพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น เช่น การให้รางวัล การให้ค่าตอบแทน การให้สวัสดิการ และความก้าวหน้าในชีวิติการงาน ภูมิคุ้มกันทางใจ หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจที่ประกอบด้วยความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ มีสติสัมปชัญญะ มีความหวัง มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและมีความยืดหยุ่นในการปรับตัว ประกอบกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งในการที่บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่าคือ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเองโดยที่ภูมิคุ้มกันทางจิตน่าจะเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่จะช่วยป้องกันตัวเองไม่ให้ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงไม่มั่นคงหรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

3.2 ปัจจัยภายสภาพแวดล้อม

ปัจจัยภายสภาพแวดล้อมของบุคคล หมายถึงสิ่งที่มีอยู่รอบตัวในอันที่จะช่วยให้เกิดความเข้มแข็งทางใจให้กับบุคคล ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านระบบบริการรักษาพยาบาล (2) ปัจจัยด้านเพื่อนร่วมการรักษา และ (3) ปัจจัยด้านการให้บริการ คณะผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดดังนี้ ระบบการบริการรักษาพยาบาล หมายถึง การที่ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโคโรน่าแล้วได้รับการรักษาพยาบาลจากคณะแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ทางสาธรณสุขที่เกี่ยวข้องซึ่งแบ่งการรักษาออกเป็นส 2 ส่วนนั่นคือ 1) กลุ่มอาการไม่รุนแรง สามารถหายได้เองด้วยการรักษาตามอาการซึ่งอาจจะเป็นที่บ้านหรือโรงพยาบาลสนาม กับ 2) กลุ่มที่มีอาการรุนแรงหรือมีโรคแทรซ้อนต้องได้รับการรักษาจากแพทย์อย่างใกล้ชิดแพทย์อาจพิจารณาให้ยาต้านไวรัสโลปินาเวียร์และริโทนาเวียร์ (Lopinavir / ritonavir) เพิ่มเติม ซึ่งเป็นยาต้านไวรัส HIV ส่วนยาคลอโรควิน (Chloroquine) ไฮดรอกซีคลอโรควิน (Hydroxychloroquine) ซึ่งเป็นยารักษามาลาเรีย ในงานบทความนี้หมายถึงผู้ที่รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมการรักษา หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและการสื่อสารระหว่างเพื่อนร่วมงานเป็นช่องทางที่มีอิทธิพลมากที่สุดทางหนึ่งที่มีต่อพฤติกรรม ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่าทั้งในระดับพฤติกรรมและความรู้สึกการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นงบุคคลเป็นโครงสร้างที่สำคัญของบุคลิกภาพ ในงานบทความนี้หมายความถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด คุณภาพการให้บริการ หมายถึง หลักพื้นฐานของการให้บริการขององค์กรที่มุ่งประสงค์ให้การทำงานมีคุณภาพสูงสุดต่อผู้รับบริการ อันประกอบด้วย การกำหนดหน้าที่ของผู้รับบริการ การปฏิบัติอย่างมีเหตุมีผลต่อประชาชนอย่าถูกต้องและเท่าเทียมและหลักไม่เลือกปฏิบัติตามอารมณ์ ในงานบทความนี้หมายถึงการให้บริการของเจ้าหน้าที่ต่อผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

3.3 ปัจจัยเสริมหรือสนับสนุน

ปัจจัยเสริมหรือสนับสนุน หมายถึง สิ่งที่มีส่วนในการกระตุ้นบุคคลให้เกิดความสำเร็จในการสร้างความเข้มแข็งทางใจให้กับบุคคล ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านการใช้ดนตรีบำบัด (2) ปัจจัยด้านการใช้ธรรมะบำบัด และ (3) ปัจจัยด้านการเกื้อหนุน คณะผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดดังนี้ การใช้ดนตรีบำบัด หมายถึง ทฤษฎีทางการแพทย์ที่เอาเรื่องของศาสตร์ด้านจิตวิทยาและศิลป์ทางด้านดนตรีเข้าไว้ด้วยกัน เพราะความสัมพันธ์ของคนเรากับตัวโน้ตมีมานานแสนนาน หรือกล่าวอีนัยหนึ่งว่าการใช้ดนตรีรักษาโรคเนื่องจากเสียงดนตรีเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของมนุษย์สามารถแปรเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึก คลายความเศร้าหมอง สร้างความสุข รักษาอาการเจ็บป่วยของโรคได้อย่างไม่น่าเชื่อ ซึ่งการใช้ดนตรีบำบัดอาจจำแนกได้ตามองค์ประกอบที่มี เช่น จังหวะของดนตรี ระดับของเสียง ความดังของเสียง การประสานเสียง หรือ ทำนองเพลง และการพัฒนาศักยภาพประสาทของมนุษย์ ทำหน้าที่เสมือนสะพานและเส้นทางสู่ความคิด การเรียนรู้ในสมองของมนุษย์ ช่วยพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ให้มีแนวโน้มที่ดี รวมถึงช่วยให้เกิดความสงบภายในจิตใจได้อีกด้วย ซึ่งดนตรีถือเป็นสิ่งหนึ่งหรือกิจกรรมหนึ่งที่ทำให้มนุษย์เกิดความสุขสงบ เกิดสมาธิ เชาว์ปัญญา และสามารถช่วยเสริมสร้างความคิดจินตนาการที่ดีขึ้นได้ ในงานวิจัยฉบับนี้หมายความรวมถึงการใช้ดนตรีในการรักษาเยียวยาจิตใจผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด การใช้ธรรมะบำบัด หมายถึง การใช้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์มาใช้เป็นหลักในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ เพราะเชื่อว่าเมื่อจิตใจดี เบิกบาน มีความสุข ผิวพรรณก็ผ่องใส ร่างกายก็แข็งแรงกระฉับกระเฉง แต่ถ้าจิตใจไม่ดี มีแต่ความเคร่งเครียด ทนทุกข์ เศร้าโศกเสียใจ ทำให้ร่างกายกินไม่ได้ นอนไม่หลับ สุขภาพร่างกายก็เสื่อมโทรม ภูมิต้านทานก็ลดลง ส่งผลให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ตามมา ด้วยเหตุแห่งความคิดที่ว่า โรคคือทุกข์ ทุกข์คือโรคภัย การบำบัดรักษาโรคด้วยวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน การปฏิบัติกรรมฐานเป็นวิธีการปฏิบัติธรรมประเภทหนึ่งในพระพุทธศาสนา หรือกระบวนการฝึกอบรมจิต พัฒนาจิตให้แน่วแน่อยู่กับอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง จนเกิดเป็นสมาธิ คือความสงบนิ่ง จิตใจไม่ฟุ้งซ่าน กระวนกระวาย ที่เรียกกันว่า “สมถกรรมฐาน” หรือการฝึกอบรมจิตให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริงตามความเป็นจริง ในงานวิจัยฉบับนี้หมายความรวมถึงการให้ธรรมะในการรักษาเยียวยาจิตใจผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด การเกื้อหนุน หมายถึง การอุดหนุน,สนับสนุน,เกื้อ,เกื้อหนุนจุนเจือหรือ การแสดงน้ำใจดีต่อผู้อื่น การที่เราปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม ย่อมส่งผลดีทั้งต่อตัวเราเองและผู้อื่น ผลที่เกิดขึ้นกับตัวเรา คือ เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น คือ ผู้ที่มีความเดือดร้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้สังคมส่วนรวมมีความสงบเรียบร้อย เป็นสังคมเห็นการแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ในงานวิจัยฉบับนี้หมายถึง การได้รับการเกื้อหนุนหรือการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากบุคคลภายนอกที่เสียสละทรัพย์สินเงินทอง แรงกาย แรงใจหรือมีจิตอาสาทำหน้าที่ต่อผู้ที่รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

3.4 การพัฒนาจิตใจตามหลักไตรสิกขา

หลักไตรสิกขา เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนามนุษย์ มีรายละเอียดอันลึกซึ้ง และเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ อิงอาศัยกันและกัน สำหรับแนวทางการพัฒนาตามหลักพุทธศาสนา เมื่อศึกษาวิเคราะห์ตามพระไตรปิฎกพบว่า หลักการพัฒนาที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนไว้นั้น ได้แก่ หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญานั่นเอง ในที่นี้ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้แสดงจุดเริ่มของการศึกษา (สิกขา) ตามหลักพุทธศาสนาไว้ว่า “ปรโตโฆสะที่ดีสร้างศรัทธาชนิดที่ชักนำให้ เกิดโยนิโสมนสิการ เมื่อโยนิโสมนสิการเกิดขึ้นแล้วก็หมายถึงว่า ได้มีจุดเริ่มของการศึกษาหรือการพัฒนาปัญญาได้เริ่มขึ้นแล้ว จากนั้นก็จะเกิดการคิดที่ใช้ปัญญาและทำให้ปัญญาเจริญงอกงามยิ่งขึ้น นำไปสู่การแก้ปัญหาเป็นทางแห่งความดับทุกข์และนี้ก็คือ การศึกษา พูดสั้นๆ ว่า กระบวนการ

คิดที่สนองปัญญา คือ การคิดที่แก้ปัญหา นำไปสู่ความดับทุกข์และเป็นการศึกษา” (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543 : 18).

นอกจากนั้น โสรีช์ โพธิ์แก้ว ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ในแง่ของจิตรักษาว่า “วิธีการและเทคนิคในการจิตรักษานั้นจะถูกกำหนดไว้ด้วยทฤษฎี หรือแนวคิดเบื้องต้น โดยมีข้อคิดว่าเป้าหมายของพุทธศาสนาในการพัฒนามนุษย์นั้น คือ การย้ายฐานความคิดจากฐานอวิชชาไปสู่ฐานสัมมาทิฏฐิซึ่งเป้าหมายนี้จะต้องเป็นงานของนักจิตรักษาในมิติของการประยุกต์พุทธศาสนามาใช้เป็นโครงสร้างพื้นฐานของการจิตรักษา ดังนั้น ความพยายามของนักจิตรักษาต่อผู้รับบริการ คือ การหาทางที่เอื้ออำนวยให้เกิดการย้ายความคิดจากฐานอวิชชามาสู่ฐานสัมมาทิฏฐิ เป็นการเปลี่ยนทิศทางของสายธารอวิชชามาสู่สายธารของสัมมาทิฏฐิ สำหรับหลักการพัฒนามนุษย์ทางพระพุทธศาสนา ที่มีอรรถาธิบายอย่างชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ (โสรีช์ โพธิแก้ว, 2553: 162)

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้แสดงไว้ว่า ในการจะเข้าสู่ หรือเริ่มก่อองค์รวมการดำเนินชีวิตที่ดี โดยมีระบบการพัฒนาชีวิตได้นั้น ต้องมีปัจจัยชักนำเกื้อหนุน เรียกว่า ปัจจัยแห่งสัมมาทิฏฐิ ปัจจัยแห่งสัมมาทิฏฐิ คือ ปัจจัยที่จะกระตุ้นเร้า เกื้อหนุน ชักนำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ได้แนวคิดที่ถูกต้อง เรียกได้ว่า เป็นปัจจัยพื้นฐานของการศึกษา หรือปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนามนุษย์ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2549: 206-207) มี 2 อย่าง คือ

1) ปัจจัยภายนอก หรือ องค์ประกอบภายนอก ได้แก่ ปรโตโฆสะ (เสียงจากผู้อื่นหรืออิทธิพลจากภายนอก) เฉพาะอย่างยิ่ง กัลยาณมิตร

2) ปัจจัยภายใน หรือ องค์ประกอบภายใน ได้แก่ โยนิโสมนสิการ (แปลว่า การทำในใจโดยแยบคาย) คือ การรู้จักมอง รู้จักคิด รู้จักพิจารณา ให้หาประโยชน์ได้ และให้เห็นความจริง

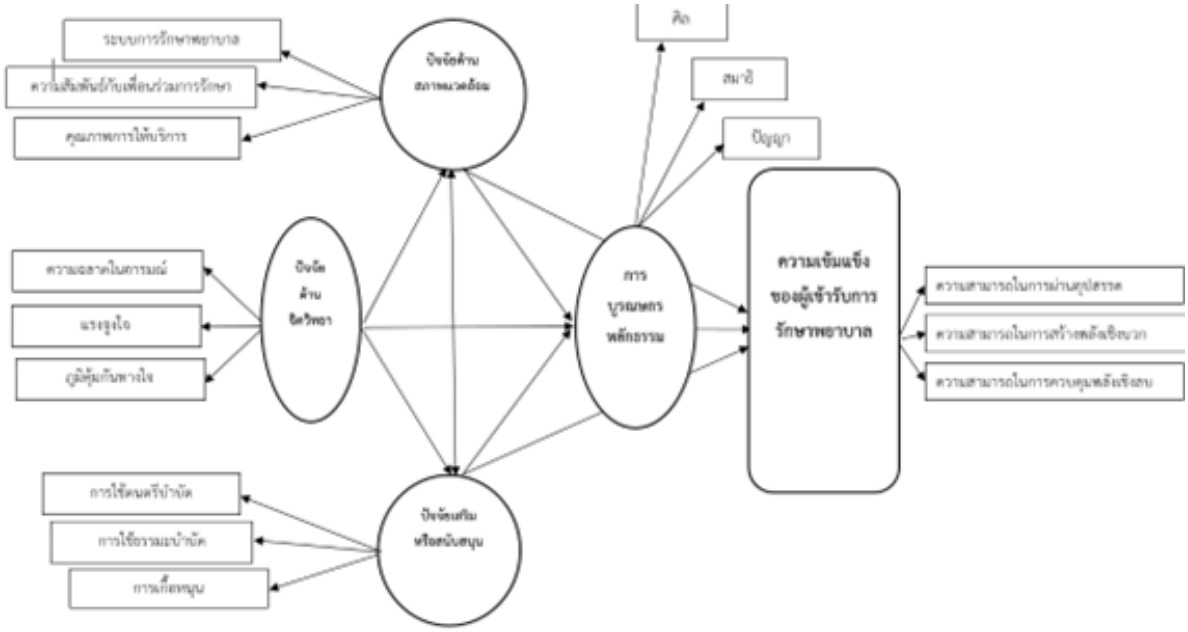
ทั้งสองอย่างนี้เป็นเรื่องใหญ่ ในที่ได้เพียงให้หัวข้อและย้ำความสำคัญไว้ว่าในการพัฒนามนุษย์ ซึ่งก็รวมการพัฒนาสุขภาวะอยู่ด้วยนี้จะต้องจัดการกับปัจจัยสองอย่างนี้ให้ดี ทั้งปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัจจัยทางสังคม และปัจจัยภายใน คือปัจจัยในตัวบุคคล ด้านปัจจัยภายนอก จะต้องจัดระบบกัลยาณมิตรให้ มีระบบ ครอบครัว ระบบโรงเรียน ระบบชุมชน ระบบสื่อมวลชน ตลอดจนสภาพทั่วไปของสังคมที่ดี รวมไปถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางวัตถุ และการส่งเสริมวัฒนธรรมอย่างถูกต้อง (ควรเน้นเรื่องครอบครัวเป็นพิเศษ) ด้านปัจจัยภายใน สำหรับคนทั่วไป ก็อาศัยปัจจัยภายนอกนั่นแหละมาเหนี่ยวนำ โดยมีวิธีการที่แยบคาย และคนจะพึ่งตัวได้จริงก็ต่อเมื่อมีปัจจัยภายในอยู่ในตัว ถ้ามีปัจจัยภายนอกเพียงมีปัจจัยทางสังคมที่ดี ก็จะทำได้แม้แต่การบ่มอินทรีย์ ที่จะทำให้คนเกิดความพร้อมที่จะก้าวไปในการพัฒนา แต่ถ้าไม่จัดสภาพสังคมให้ดีปล่อยให้ปาปมิตรแสดงฤทธิ์กันเกลื่อนไป ก็คงจะได้แค่การมอมอินทรีย์ ที่ทำให้เด็กมีความพร้อมที่จะเสพติดมัวเมาในด้านต่างๆ เร็วไวอย่างที่อาจจะคาดไม่ถึง” จากหลักพัฒนามนุษย์ดังกล่าว หลักพุทธธรรมที่กล่าวว่า เป็นระบบการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ได้แก่ ไตรสิกขา อันได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญา

จากการรวบรวมหลักธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา ที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การบูรณาการใช้หลักไตรสิกขาธรรม หมายถึง การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจให้กับผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือหลักไตรสิกขา คือ กระบวนการศึกษาเรียนรู้ฝึกหัดอบรม กาย วาจา และจิตใจ ตามแนวทางพระพุทธศาสนา เป็นการฝึกปฏิบัติเพื่อขัดเกลากิเลส คือ ราคะ โทสะ โมหะ ให้บรรเทาเบาบาง ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ศีล (อธิสีลสิกขา หมายถึง ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมในทางความประพฤติอย่างสูง 2) สมาธิ (อธิจิตตสิกขา) หมายถึง ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมจิตเพื่อให้ เกิดคุณธรรม เช่น สมาธิอย่างสูง 3) ปัญญา (อธิปัญญาสิกขา) หมายถึง ข้อปฏิบัติสำหรับฝึก

อบรมปัญญา เพื่อให้เกิดความรู้แจ้งอย่างสูง

4. สรุป

จากข้อมูลที่ผู้เขียนได้รวบรวมมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจของผู้ป่วยโควิด 2019 ในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ดนั้นให้สามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆไปได้ในยามวิกฤติของชีวิตซึ่งมีปัจจัยที่ทำให้สภาพจิตใจเข้มแข็งขึ้นได้ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านจิตวิทยาของผู้ป่วยที่มีมาแต่ภายในตนเองอยู่แล้ว ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจ ภูมิคุ้มกันทางใจ 2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมในขณะที่เข้ารับการรักษาตัว ได้แก่ ระบบบริการรักษาพยาบาล เความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมการรักษา คุณภาพการให้บริการ 3) ปัจจัยสนับสนุนที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้ป่วยยังเข้ารับการรักษาตัวอยู่ ได้แก่ การใช้ดนตรีบำบัด การใช้ธรรมะบำบัด การเกื้อหนุน และภายใต้การยึดหลักทางธรรมคือไตรสิกขาธรรม ผู้เขียนจึงได้วิเคราะห์และนำมากำหนดเป็นแผนภาพความความสัมพันธ์ การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสนามวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด ดังแสดงในแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพแสดงปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งทางจิตใจของผู้เข้ารับการรักษาโควิด 2019

5. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2549). การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง.

ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิยาลัยมหิดล. (ม.ป.ป.). โควิด-19 คืออะไร?. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2564, จาก https://www.gj.mahidol.ac.th/main/covid19/covid19is/.

สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2564). ร้อยเอ็ด เปิดโรงพยาบาลสนาม 60 เตียง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2564, จาก https://pr.moph.go.th/index.php?url=pr/detail/2/03/161367/.

โสรีช์ โพธิแก้ว. (2553). การสังเคราะห์หลักอริยสัจ 4 สู่กระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Bureau of Information Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. (2021). Roi Et opened a 60-bed field hospital in Thawatchaburi District. Roi Et Province. Retrieved on August 2, 2021, from https://pr.moph.go.th/index.php? url=pr/detail/2/03/161367/.

Golden Jubilee Medical Center Mahidol University. (M.P.P.). What is COVID-19?. Retrieved on August 6, 2021, from https://www.gj.mahidol.ac.th/main/covid19/covid19is/.

Photikaew S. (2010). Synthesis of the Four Noble Truths to Psychological Counseling Process. Bangkok: Chulalongkorn University.

Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto). (2000). Buddhadhamma, revised and expanded version. (9th edition). Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Phra Phromkunaporn (Prayut Payutto). (2006). Sustainable development. Bangkok: Komol Keemthong Foundation.